

TRŽIŠTE GORIVA U SRBIJI

Počinjne kontrola kvaliteta

Kao što je revija SAT Plus najavila u prethodnom broju, Vlada Srbije je donela Uredbu o monitoringu kvaliteta naftnih derivata i bio-goriva. To znači da će se ubuduće kontrolisati da li gorivo na našem tržištu ispunjava propisane standarde, a oni koji prodaju loše gorivo biće strogo kažnjeni. Kako saznajemo u Tržišnoj inspekciji, očekuje se da će već u decembru sa benzinskih pumpi širom Srbije biti uzeto nekoliko stotina uzoraka koji će biti provereni detaljnom laboratorijskom analizom. Dakle, nakon što je markiranjem osigurano snabdevanje tržišta regularnim kanalima, sada dobijamo i program koji će direktno garantovati kvalitet goriva. ■

AKTUELNO

JUŽNI KRAK KORIDORA 10

Novi kilometri autoputa

Najkasnije do marta 2017. godine svi radovi na izgradnji međunarodnog drumskog koridora 10 kroz našu zemlju trebalo bi da budu potpuno završeni, najavili su predstavnici Vlade Srbije na otvaranju nove deonice autoputa između Viadukta Hana i Dobog Neradovca.

U prisustvu predstavnika Svetske banke, izvođača radova u brojnim visokim zvezama za dužinu od 26,3 km autoputa čija izgradnja je koštala 74 miliona evra. Nosičac posla bila je grčka kompanija Terna, ali su kao podizvođači bile angažovane brojne domaće putarske firme. Na većinu završnih radova izgrađenih za 24 meseca i veća mesta, šest nadvožnjaka, velika petlja u Vranju, kao i 20 kilometara paralelnog puta za lokalni saobraćaj. Nova deonica se spaja sa

već završenih osam kilometara između Dobog Neradovca i Srpске kuće, pa je sada na jugu Koridora 10 kompletirano 26,3 km autoputa. Prema planu izgradnje, sledeća deonika koja bi trebalo da se otvori za saobraćaj je ona između Grabovnice i Grdelice, dugačka 5,5 km, i to najkasnije do kraja maja naredne godine. ■

JOS JEDNA FABRIKA AUTO-DELOVA

Leoni stigao u Doljevac

Da strani proizvođači automobilskih delova u državi Srbiji vide dugoročnog partnera, najbolje potvrđuje primer nemačke kompanije Leoni, koja je u Doljevac kod Niša otvorila treći proizvodni pogon u našoj zemlji. Na površini od 25.000 kvadratnih metara proizvodice se automobilski kablovi za svetski poznate marke Jaguar i Land Rover. U novoj fabrici posao je obolio 1.700 radnika, a vrednost investicije je 21 milion evra, od čega je država Srbija obezbedila polovinu sredstava. ■

TRŽIŠTE GORIVA U SRBIJI

Počinjne kontrola kvaliteta

Kao što je revija SAT Plus najavila u prethodnom broju, Vlada Srbije je donela Uredbu o monitoringu kvaliteta naftnih derivata i bio-goriva. To znači da će se ubuduće kontrolisati da li gorivo na našem tržištu ispunjava propisane standarde, a oni koji prodaju loše gorivo biće strogo kažnjeni. Kako saznajemo u Tržišnoj inspekciji, očekuje se da će već u decembru sa benzinskih pumpi širom Srbije biti uzeto nekoliko stotina uzoraka koji će biti provereni detaljnom laboratorijskom analizom. Dakle, nakon što je markiranjem osigurano snabdevanje tržišta regularnim kanalima, sada dobijamo i program koji će direktno garantovati kvalitet goriva. ■

ŠUMADJSKA SAJAM

Auto-spajak u Kraqujevču

Na kraqujevčkom Šumadjskom sajmu se od četvrtog do šestog decembra održava tradicionalna izložba automobila, na kojoj učestvuju poznati svetski brendovi, poput Toyota, Volkswagen, Fiat, Ford, Renault, Mazda i drugih. S obzirom na to da su otazak potrdili predstavnici više banaka i lizing kuća, ovaj događaj je svakako prilika za kupovinu novih modela uz sajamne pogodnosti i povoljnije uslove finansiranja. Organizatori najavljaju da će tokom predbebe biti održana i predavanja za vozače sa problemima vozačkih dozvola, sa ciljem povećanja bezbednosti u saobraćaju. U kao deo predbebe programa, biće organizovana izložba „Kci“ i starih motora. Jedan od izlagača, kompanija Kosta auto, svim posetiocima poklanja besplatno tehnički pregled vozila. Radno vreme sajma je od 10 do 19 h, a poslednjeg dana, u nedelju, do 18 časova. ■

SAJAM O TEČNOM NAFTNOM GASU

Poskupljenje u centru pažnje

Prednosti korišćenja tečnog naftnog gasa, ali i probleme mu u vezi sa njim sa kojima se suočavaju vozači, prodavci goriva i ugradivači opreme, bili su teme međunarodnog LPG Samita u Novom Sadu. Na ovom skupu, koji su 2. i 3. decembra organizovali LPG i CNG Asocijacija za zemlje CEFTA i Udruženje profesionalnih autogasa servisa Srbije (U PASSES), učestvovali su, pored ostalih, predstavnici naftnih kompanija, hemijske industrije, konzorcijuma zaduženog za markiranje i proizvodnja i serviseri TNG opreme. Jedna od glavnih tema o kojima su govorili stručnjaci iz Srbije i inostranstva bila je ove godine primena gasa u dizel-motorima, a dosta je bilo reči i o dizalnim mašinama koje se u Srbiji plaćaju za TNG, najavivši da će se povećati i njihovom ulaganju na ceni gasa. ■

EVROPSKI PROPISI ZA KAMIONE

Obezovno automatsko kočenje

Svi kamioni ukupne dozvoljene mase veće od osam tona, prvi put registrovani posle 1. novembra 2015. godine, moraću na teritoriji zemalja EU da imaju ugrađen sistem automatskog kočenja u kritičnim situacijama (Automatski Emergency Braking System – AEB). Reč je o sistemu koji, preko radara i kamere postavljene na sredini vetrobrana, prepoznaje pokretanje ili stacionarnu prepreku i samostalno, bez pomoći vozača, aktivira kočnicu kako bi se vozilo zaustavilo ispred nje, čak i pri brzini od 80 km/h. Uz AEB, kamioni moraju imati i sistem kontrole vozne trake (Lane Departure Warning – LDW). ■

FIAT 124 SPIDER

Posveta legendarnom dvosedlu

Prvi rezultat zajedničkog projekta Mazda i Fiatu upoznal smo kroz japanski roadster „MX-5“, da bi skoro godinu dana kasnije stigao i italijanski model u vidu kabrioleta „124 spider“. Ovo ime je posveta nekadašnjem, po mnogo čemu legendarnom, Fiatu „124 spider“, koji je pre 50 godina bio veliki hit među mladm sportskim dvosedima. Ovim dizajna, najveću razliku u odnosu na „MX-5“ čini to što je „124 spider“ dostupan uz četvorocilindarski benzinac zapremine 1.4 litra sa 140 KS i maksimalnim obrtnim momentom od 240 Nm. Zanimljivo je da je ovaj prvi automobil sa pogonom na zadnjim točkovima u koji se ugrađuje ovaj Fiatov motor. ■

JP SKI-JALISTA SRBIJE

Ski-pas preko interneta

Cele ove sezone, ski-karte za Kopaonik, Zlatibor i Staru planinu moći će da se kupi preko interneta, a u kupci će imati mogućnost da ih otkupe direktno na adresi, ili da ih, kao da sada, preuzmu u ski-centrima ili u Besposrednoj prodavnici u Centru Sava u Beogradu. U JP Skijašima Srbije postojala je da se posput od dvestečet osdeset, bez obzira na način kupovine, važiti za trodnevne i četvorodnevne ski-karte za periode u okviru takozvanih Top ski-vikenda, koji će ove sezone biti od 14. do 17. i od 28. do 31. januara, od 18. do 21. februara, od 10. do 13. marta i poslednji od 7. do 10. aprila. ■

LAKŠE PARKIRANJE U CENTRU GRADA

Još jedna garaža u Beogradu

Nova javna garaža otvorena 24. novembra na Vračaru u Baba Vršinjoj ulici, nedaleko od Kalenić pijace, pomoći će mnogim Beogradanima i posetiocima predstojećeg leta rešiti problem sa parkiranjem u ovom delu centra grada. U JKP Parking servis kaže da je reč o objektu površine 11.200 kvadratnih metara, sa pet nivou i ukupno 380 parking-mesta, od kojih je 20 rezervisano za osobe sa invaliditetom. Inače, u ovom delu Beograda već dugo postoji manjk parking-mesta, što stvara problem svima, a pogotovo stanovnicima okolnih ulica, bez obzira na činjenicu da se radi o zanimnom delu u kojem je vreme parkiranja ograničeno na najviše dva sata u kontinuitetu. ■

PREMIJERA I TEST U CENTRU NAVAČ

Audi „A4“ otkrio svoje adute

Neposredno pred zvezni nastup na tržištu u Srbiji, poslednja generacija audija „A4“ predstavljena je potencijalnim kupcima u centru NAVAČ. Sa dužinom od 4,73 m „čevronka“ je duža za 2,5 cm, dok je međuosovinsko rastojanje poraslo na 2,82 m (+1,2 cm). Obnovljena je i ponuda motora, a u njoj je sada 1.4 TFSI sa 150 KS. U kabini, umesto klasične instrument-table, sada je monitor kao svojevrsni „virtuelni kokpit“ koji može da se transformiše u klasičnu instrument-tablu ili u navigaciju. Na stazi, gošti su mogli da vide razlike između konformnog i sportskog režima rada, a testom su bili predviđeni slalom između đurjova, kao i vežbe iz programa bezbedne vožnje. Očekuje se da će najbratiji je verzija biti „2.0 TDI“ sa 190 KS, čija cena kreće od 37.000 evra. Bez obzira na to što je zvezda dvočevnog Audijevog programa bio „A4“, potencijalni kupci su na terenskom poligonu mogli da isprobaju i veliki „Q7“, kao i da se pravi upoznavu sa svim uslovima kupovine na lizing. ■

AKCIJA „ŽIVOT ZA MLADE VOZAČE“

Poslednji treninzi u decembru

Više od 600 vozača prošlo je do sada kroz specijalnu obuku u akciji „Život za mlade vozače“. Kao i prošle godine, Nacionalna vozačka akademija i Ministarstvo unutrašnjih poslova, uz podršku kompanije OMV, pokrenuli su i organizovali seriju kurseva da bi novim vozačima pomogli da bezbedno učestvuju u saobraćaju. Obuka se izvodi u centru Nacionalne vozačke akademije, tako da uz predavanja u učioniciama sahrži i različite demonstracije na posebnim uređajima i vežbe na specijalnim poligonima. Sve to je za učesnike potpuno besplatno, uključujući i prevoz do centra NAVAČ kod Subotice, koji organizuje Argus tars. Prava učesnika na obuci imaju svi vozi koji su ove godine dobili prebnu vozačku dozvolu, a akcija „Život za mlade vozače“ će trajati do 31. decembra, tako da još nije kasno za prijavljivanje. Tačnije, za predposlednji treninzi, koji se održava 8. decembra, prijavljivanje traje do 6. decembra, a za poslednji treninzi (11. i 12. prijava se primaju do 8. decembra. Detaljno uputstvo se nalazi na internet strani Ministarstva unutrašnjih poslova, www.mup.gov.rs preko kojeg se obavlja i prijavljivanje. ■

HYUNDAI ELANTRA

Iskorak ka višoj klasi

Posle tri godine na tržištu, Hyundai je modernizovao limuzinu „elantara“, a glavna stiska novost je šestobedra na masku po ugledu na onu koja krasii model „dženezis“, odnosno najukulsuzniju limuzinu iz ponude korejske fabrike. Izmene linije su omogućile da „elantara“, koja je i veći dvočetrski benzinac sa 147 KS. Na evropskom tržištu Hyundai „elantara“ se očekuje tokom naredne godine. ■

FORMULA STUDENT

Peti rođendan „drumske strele“

Prva i za sada jedina srpska formula „drumska strela“ proslavila je peti rođendan. Svečanost na Mašinskom fakultetu Beogradskog univerziteta bila je prilika da se osim posluju okupe i sve generacije studenata članova tima, odnosno više od 150 mladih inženjera. Formula student je studentsko takmičenje u oblasti tehnike i okuplja više od 600 univerzitetskih timova iz celog sveta, a cilj je usavršavanje tehničkih veština i podstiranje studenata da sami konstruišu i voze jednosede, koji je premijeru doživeli na stazi „Tim „Drumska strela““ u oktobru 2010. osnovao udruženje Studentska tehnika takmičenja (STT), odnosno rektorat Univerziteta u Beogradu. Jedan od najbratijih nastupa bio je na F3 stazi Silverstone u Velikoj Britaniji, a osim dosadašnjih „formulata“, predstavljajući su članovi i za narednu takmičarsku sezonu. ■

AUTOPUT BEGRAD – JUŽNI JADRAN

Kinezi grade

još dve deonice

Prve dve deonice budućeg autoputa Beograd – Južni Jadran od Surčina do Dobrovca, ukupne dužine 17,8 km, gradie Kinezi, rezultat je dopovora koji su postigli predstavnici srpske kineske vlade. Memorandum kojij je tom prilikom potpisanih predviđa da kineski putari u saradnji sa domaćim podizvođačima, na proljeće naredne godine počinu radove. Osim autoputa, na ovaj deonici će biti izgrađeni i most preko Save. Otkrivena cena radova je 200 miliona evra, a noone će biti obezbeden iz kineskog kredita. ■

U SUSRET ZIMSKOJ SEZONI

Besplatna provera akumulatora

Vozači u Srbiji moći će tokom decembra i januara besplatno da provere ispravnost akumulatora u svojim vozilima i to na čak 102 lokacije u više od 50 gradova i mesta u Srbiji. Kontrola podrazumeva da se pomoću specijalnog uređaja proveri da li se puni kako treba i da li isporučuje dovoljnu jačinu struje. Ovakvu pogodnost svim vlasnicima automobila, omogućuje je firma Torex Co. ovašćenim uzornik i distributer Varta akumulatora, a akcija inače važi za baterije svih vrsta i proizvođača. ■

OMV SRBIJA

I loto na pumpama

Da benzinac stane na moraju samo da služe za točenje goriva, najviše potvrđuje primer kompanije OMV, na čijim pumpama vozači odmahovno mogu da kupuju i kartice za razne manifestacije i koncerte. Na nekima su obave i menijačnice, a na 14 lokacija moguće je primati i slatki podiže preko Šil ekspresa i to 24 sata dnevno. Među artiklima koji se prodaju nalaze se i putno osiguranje, individualno ili porodično, i osiguranje pomoći na putu. Imedu ostalog, na četiri OMV pumpe, mogu se čak uplatiti loto, bingo i drugi igre na sreću. ■

RAZLIKE U CENAMA NAFTNIH DERIVATA

IZBOROM PUMPE DO JEFTINIJEG GORIVA

EVRO PREMIUM BMB 95	1352
EURO DIZEL	1379
TNG	719

Koliko su cene na benzinskim pumpama različite, čak i kada je reč o stanicama iste kompanije? Da li je gorivo u većim gradovima skuplje nego u unutrašnjosti? Koliko možete da uštedite ako kupujete gorivo tamo gde je cena niža i od čega sve ona zavisi

Verovatno svi vozači prolazeći pored „totema“ na benzinskim pumpama primećuju da cene nisu svuda iste, i to ne samo među različitim kompanijama koje prodaju gorivo, već razlike postoje i na stanicama jedne iste kompanije, koja, na primer, gorivo ne prodaje po istim cenama u gradu i na autoputu. Međutim, ne gledaju svi na isti način na te razlike. Sudeći prema anketi koju je sprovela revija SAT Plus, za većinu vozača cena nije prvi kriterijum po kojem biraju benzinsku pumpu, a čak jedna trećina uopšte ne zna da li na taj način može da se uštedi. Da li to znači da neki vozači nepotrebno rasipaju novac, a drugi ostvaruju veliko uštede odlazeći na jeftinije pumpe? Da bismo rasvetlili koliko se zaista cene razlikuju i od čega to zavisi, sproveli smo istraživanje u kojem smo odgovore potražili od naftnih kompanija, ali i „na terenu“, uporedivši cene na pumpama.

Šta kažu kompanije

Prema informacijama iz naftnih kompanija, recimo Lukoil, Petrola i Mola, razlike u cenama potiču od pozicije pumpe, troškova poslovanja, prisustva konkurencije i njihovih cena i drugih faktora. Konkretnije, cene su uglavnom najviše na autoputevima, pored ostalog i zato što su veći troškovi poslovanja. Sa druge strane, najniže su u manjim gradovima, odnosno tamo gde ima više konkurencije.

Kako sve to izgleda u praksi, proverili smo prikupivši podatke o cenama na pumpama različitih kompanija na različitim mestima. Da bismo izbegli uticaj os-

IZRAČUNALI SMO UŠTEDU

Šta ako umesto najskupljeg uvek kupite najjeftinije gorivo

	Benzin	Dizel	TNG
Razlika u ceni za litar (din.)*	5	4,5	4,6
Potrošnja (l/100 km)	7	6	8
Ušteda na 10.000 km (din.)	3.500	2.700	3.680

* na osnovu najvećih i najmanjih cena koje smo zabeležili tokom istraživanja

- Najskuplji **benzin** koji smo pronašli koštao je **136,90** dinara po litru, a najjeftiniji **131,90**
- Najskuplji **dizel** koji smo pronašli koštao je **139,40** dinara po litru, a najjeftiniji **134,90**
- Najskuplji **TNG** koji smo pronašli koštao je **72,50** dinara po litru, a najjeftiniji **67,90**

PITALI SMO VOZACE

Koliko vodite računa o ceni kada idete na benzinsku pumpu?

- Uvek idem tamo gde je najjeftinije **6,45%**
- Kupujem i tamo gde je najjeftinije, ali ne uvek **22,58%**
- Gledam cenu, ali mi je bitnija kompanija, da mi je pumpa usput i dr. **50,00%**
- Ne obraćam pažnju na cenu **20,97%**

Da li može da se uštedi kupovinom na jeftinijim pumpama?

- Može dosta **0%**
- Vrlo malo **46,77%**
- Može donekle **17,74%**
- Ne znam **35,48%**

Markiranje štiti sva goriva

Iako svako voli da uštedi, verovatno nije mali broj vozača koji izbegavaju jeftinije gorivo plašeći se da su niže cene posledica nekih malverzacija. Međutim, od kako je prošle godine uveden program markiranja goriva, Tržišna inspekcija praktično svakodnevno kontrolise tržište naftnih derivata i sprečava malverzacije. Kontrolama su obuhvaćene sve benzinske stanice u Srbiji, a zahvaljujući markeru lako se otkriva da je gorivo došlo neregularnim kanalima ili da

je u njega dodata neka druga tečnost. Više pokazatelja govori da su prevare ili propusti sada izuzetno retki. Na primer, drastično je smanjen uvoz baznog ulja i sličnih tečnosti koje su ranije umesto u fabrikama koje ih koriste kao sirovinu završavale na benzinskim pumpama. Dakle, budući da je markiranje uvelo red na tržište, nema ozbiljnog razloga za strah da bilo koje gorivo na pumpama, bez obzira na cenu, nije regularno.

cilacija cena, sve smo zabeležili u istom danu. Napominjemo da se cene, naročito u poslednje vreme, često menjaju, tako da su podaci koje dajemo samo orijentacioni.

Kao prvi zaključak navodimo da nema krutih pravila i da za svako postoje izuzeci. Recimo, tačno je da su na autoputevima cene uglavnom veće nego na drugim mestima, ali i na njima ima

pumpi (recimo Lukoil kod Krnješevaca) na kojima je cena ista kao u gradu. Kod OMIV-a na autoputu cene jesu nešto veće nego u Beogradu, ali recimo za litar dizela razlika je dinar i po do dva, a za TNG pola dinara. Još manje važi pravilo da su cene u manjim mestima niže nego u većim, a reklo bi se da to zavisi i od kompanije. Recimo, NIS ima prilično ujednačene cene (njihovu najnižu cenu smo zabeležili u Beogradu), dok je cena kod Petrola u Valjevu niža nego u Beogradu. Čak i u okviru iste kompanije cene variraju i u istom gradu, pa je recimo po ceni benzina Mol pumpa u Južnom bulevaru u Beogradu jedna od jeftinijih, dok su u Višnjičkoj cene nešto veće. Na Petrolovoj pumpi u Maršala Tolbuhina naišli smo na najjeftiniji TNG u Beogradu, dok je na pumpi iste kompanije nedaleko odatle, u Radničkoj, cena na nivou proseka.

Koliko se šteti

Dakle, teško je dati recept za pronaženje najjeftinije pumpe, ali verovatno i važnije pitanje je o kolikim razlikama u cenama se radi i koliko može da se uštedi. U Beogradu, razlika između cene litra najjeftinijeg i najskupljeg benzina je oko tri dinara, a slično važi i za dizel i TNG. Izraženo u procentima, to je oko 2,2 odsto, pa je tolika i moguća ušteda. Konkretnije, ako godišnje prelazite 10.000 kilometara, a automobil na 100 km troši sedam litara goriva, ušteda bi bila oko 2.100 dinara. ■ S.P.

